

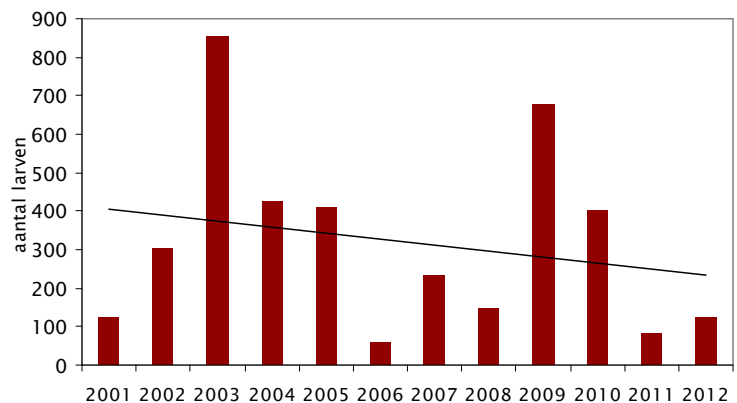
De laatste nieuwsbrief waarin de resultaten van de monitoringsonderzoeken aan geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad werden gepresenteerd, dateert al weer van 2007. We zijn dan ook zeer verheugd na zes jaar weer een nieuwsbrief te presenteren. Deze nieuwsbrief bevat de resultaten van de monitoring van geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad zoals deze in 2012 door het Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad zijn verzameld. Deze Nieuwsbrief is uitgebracht in het kader van het project “RESTORE”.

MONITORING VROEDMEESTERPAD IN 2012

De ontwikkeling in de leefgebieden van de vroedmeesterpad wordt gevolgd aan de hand van het voortplantingssucces in de 11 gebieden. Vanaf 2001 wordt voor ieder gebied per water het aantal larven bepaald. Hiertoe worden de wateren jaarlijks één of twee keer bemonsterd. Het aantal larven geeft inzicht in de ontwikkeling van de populaties in de gebieden. De bemonstering van vroedmeesterpad is in 2012 door Stichting RAVON uitgevoerd in het kader van het landelijke Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) voor de Gegevens Autoriteit Natuur (GAN).

A – HOGE FRONTEN

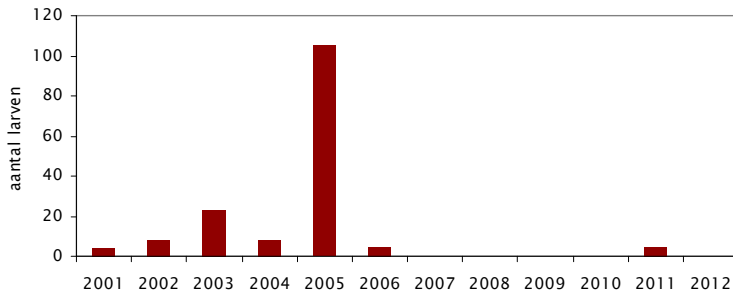
De figuur geeft de larvenvangsten in de Hoge Fronten voor de periode 2001 tot en met 2012 weer. In 2012 zijn er in het gebied de Hoge Fronten en de directe omgeving 125 vroedmeesterpadlarven gevonden. Dit is meer dan de 82 larven die in 2011 zijn gevonden, maar minder dan de 400 larven die in 2010 werden gevangen. In 2003 is het grootste aantal larven gevonden, namelijk 852. Na 2003 nam het aantal gevangen larven af en daalde tot 2009 sterk. In 2009 is het aantal larven weer fors gestegen maar daalde weer in 2010. Er is een licht neergaande trend zichtbaar.

Een van de voortplantingswateren bij een van de vestingwallen in de hoge fronten

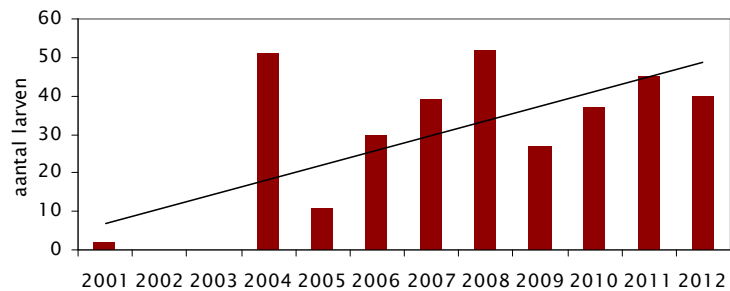
B – GEULDALHELLING–NOORD

Het grootste aantal larven dat in de periode 2001 – 2012 op de Geuldalhelling–noord is waargenomen, was 105 in 2005. Vanaf 2007 zijn op de Geuldalhelling–noord geen larven van de vroedmeesterpad meer waargenomen tot er in 2011 in een tuinvijver toch weer vijf larven werden gevangen. In 2012 zijn er echter helaas geen vroedmeesterpadlarven meer gevangen. Het is onduidelijk of er in het gebied nog vroedmeesterpadden voorkomen. De trend voor het gebied is neergaand.

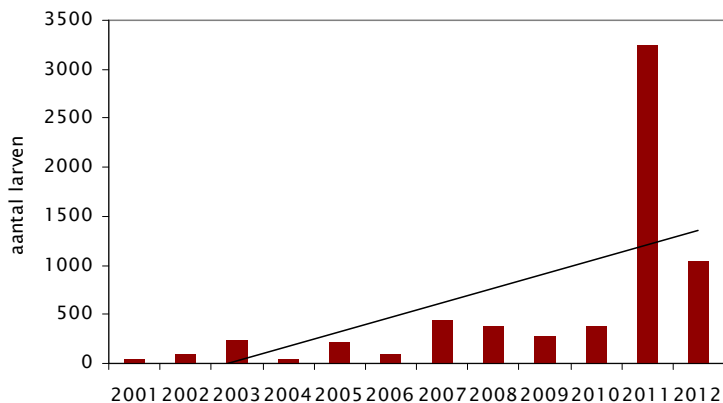

C – VALKENBURG – EMMABERG – SCHAELSBERG

In 2012 zijn er in het gebied Valkenburg – Emmaberg – Schaelsberg 40 vroedmeesterpadlarven gevonden. Na een dieptepunt in de jaren 2001 – 2003 is de populatie in dit gebied langzaam uit het dal gekropen. In 2004 was er een flinke groei naar meer dan 50 larven. Dit aantal daalde in 2005 weer naar 11. In de jaren daarna fluctueert het aantal larven tussen de 20 en 50. De populatie groeit wat zich ook uit in een positieve trend. In water C15 hoorde Vincent Gustings 5 tot 15 dieren roepen.

D – UBACHSBERG

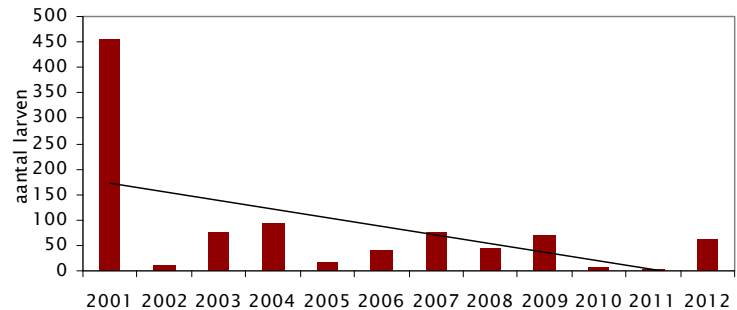

In Ubachsberg fluctueerde het jaarlijks aantal larven tussen de 50 en de 250. In 2011 was er een uitschieter van 3000 larven, veroorzaakt door habitatverbetering in een ander deel van dit leefgebied. In 2012 was het voortplantingssucces wat minder maar werden er nog altijd meer dan 1000 larven gevangen. Het gebied Ubachsberg herbergt de grootste

Limburgse populatie van de vroedmeesterpad. De groei van de populatie vertoont dan ook een zeer positieve trend.

E – GEULDALHELLING–ZUID

Na een dip in 2010 en 2011 werden er in 2012 in het gebied Geuldalhelling-zuid weer 60 larven gevangen. De angst dat de populatie was ingestort, is daarmee in ieder geval voor even weer getemperd en laten we hopen dat deze trend zich doorzet. In 2001 werden er in

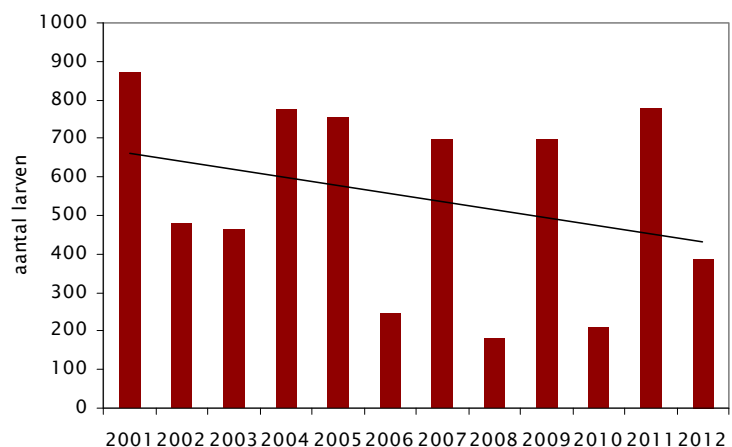
het gebied nog circa 450 larven gevangen. Dit aantal is daarna nooit meer aangetroffen. In de jaren daarna fluctueerden de aantallen tussen de tien en 100 dieren. Ondanks de lichte toename in 2012 is er nog altijd wel sprake van een negatieve trend.

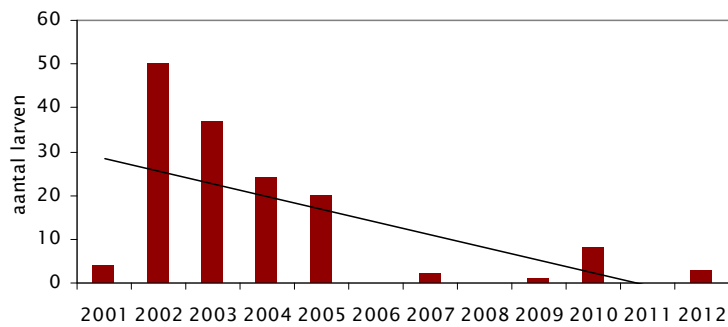
Een van de wateren bij de Bemelerberg in het gebied Bemelen, Cadier en Keer

F – BEMELLEN, CADIER EN KEER

Het gebied Bemelen, Cadier en Keer herbergt de op één na grootste populatie. In 2012 zijn er in dit gebied 388 vroedmeesterpadlarven gevonden. Over de gehele periode is te zien dat het jaarlijks aantal vroedmeesterpadlarven in het gebied sterk schommelt. Zo zijn er in 2004 en 2005 iets meer dan 700 larven gevonden, maar waren er in 2006 maar iets meer dan 200. De grafiek vertoont een enorme fluctuatie tussen de jaren. Jaren met hoge aantallen larven worden afgewisseld met jaren met lagere aantallen, meestal 65% lager. 2011 was met 780 larven weer een top jaar. De algehele trend voor het gebied is matig afnemend.

G – GERENDAL

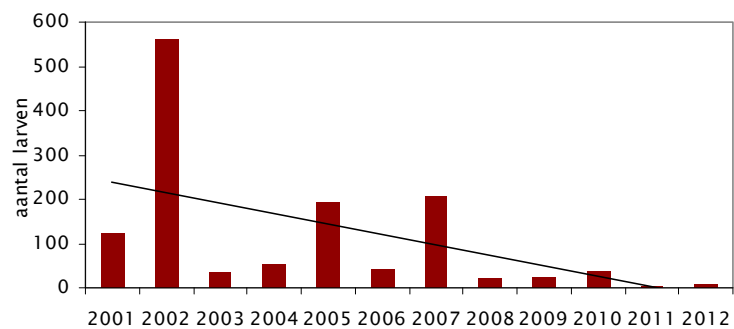

In 2012 zijn er in het gebied Gerendal en de directe omgeving drie vroedmeesterpadlarven gevonden. Ondanks dat de aantallen larven in de beginperiode nog aanzienlijk waren stortte de populatie na 2005 in. Daar is geen duidelijke reden voor aan te geven. Na 2006 worden er jaarlijks geen of slechts

enkele larven in het gebied aangetroffen. Inmiddels zijn er in het gebied de nodige habitatverbeterende maatregelen genomen die de populatie er in de nabije toekomst hopelijk bovenop helpen. Vooral is de trend voor het gebied dalend.

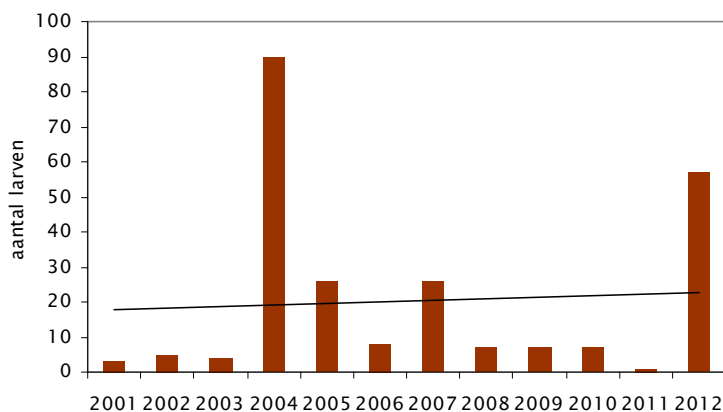
H – ECKELRADE

In 2012 zijn er in het leefgebied Eckelrade zes vroedmeesterpadlarven gevonden. In 2002 had de vroedmeesterpad in dit gebied een bijzonder jaar met een enorm voortplantingssucces. Dat jaar werden maar liefst 562 larven aangetroffen. In 2003 stortte de populatie in maar herstelde zich enigszins in de periode 2005 tot en met 2007 toen in beide jaren weer nagenoeg 200 larven werden geteld. In 2008 en 2009 namen de aantallen larven weer af, maar steeg weer heel licht in 2010 weer. De stijging zette in 2011 en 2012 helaas niet door. De trend voor het gebied is dalend.

I – MHEER

2012 was weer een goed voortplantingsjaar voor de vroedmeesterpad in Mheer. Er werden in totaal 57 larven gevangen. De figuur laat het jaarlijks aantal larven in de periode 2001 –

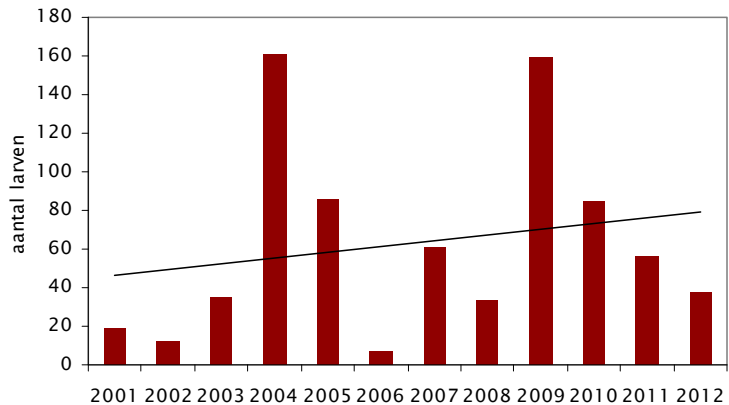

2012 zien. Tussen 2001 en 2003 bedroeg het aantal larven minder dan vijf. Een opleving in 2004 maakte dat er dat seizoen 90 larven werden gevangen. In 2005 en 2006 daalde het aantal larven naar respectievelijk 26 en acht. 2007 haalde weer het niveau van 2005. Tussen 2008 en 2011 werden er echter minder dan tien larven gevangen. De groei in 2012 is dan

ook een zeer positieve ontwikkeling voor de populatie. De trend is mede daardoor nu ook licht positief.

J – KRUISBOS

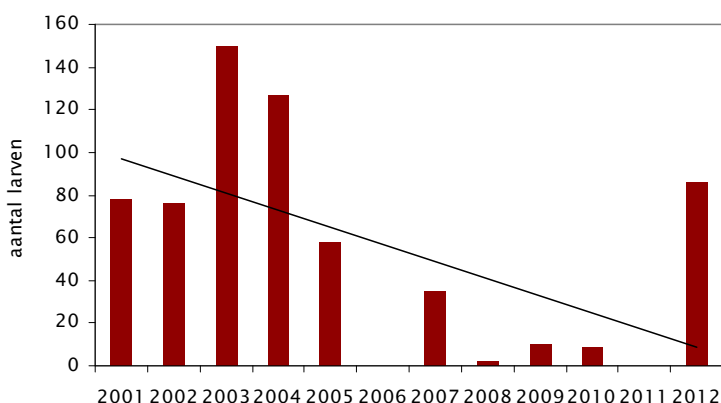
De populatie in het Kruisbos laat vanaf 2009 een afnemende aantallen larven zien. In 2012 zijn er in het gebied Kruisbos en de directe omgeving 38 vroedmeesterpadlarven gevonden. In 2009 waren er dat nog 159. De figuur heeft een grillig verloop en laat zien dat de aantallen larven, net als in andere gebieden jaarlijks behoorlijk kunnen fluctueren. Topjaren als 2004 met 161 larven en 2009 met 159 larven, worden afgewisseld door jaren met tien larven in 2002 en vijf larven, zoals in 2006. De trend is nog steeds positief maar het is belangrijk de populatie goed te blijven volgen. Anke Brouns hoorde dieren roepen in de wateren J01 (3), J05 (5), J08 (5) en J026 (1).

K – HOLSET

In 2012 zijn er in het gebied Holset en de directe omgeving 86 vroedmeesterpadlarven gevonden. In de periode 2001 - 2005 was de populatie in Holset een gezonde populatie met fluctuerende, maar nooit zeer lage aantallen larven. Na 2005 namen de aantallen larven echter snel af met diepte punten in 2006 toen geen enkele larve werd gevonden en 2008

toen er slechts enkele werden gevonden. In 2009 en 2010 nam het aantal larven weer licht toe, maar in 2011 werd geen enkele larve meer gevonden. Het aantal van 86 in 2012 is dan ook een geweldige opsteker die de populatie hopelijk in de nabije toekomst uit het dal helpt. De trend blijft echter dalend.

Een van de oudste voorplantingswateren op het kerkhof in Holset, de populatie die in 2012 onverwacht weer wat uit het dal kroop

WAHLWILLER

In Wahlwiller is in 2011 vroedmeesterpad gevonden. Er werden overdag roepende dieren gehoord. Om hoeveel dieren het gaat is niet bekend. Omdat er in de nabije omgeving geen vroedmeesterpad voorkomt, moet het om een uitzetting gaan. De soort is ook in 2012 weer gevonden.

HOE ONTWIKKELEN DE POPULATIES VAN DE VROEDMEESTERPAD ZICH? STAND VAN ZAKEN IN 2012

In onderstaande tabel zijn de leefgebieden van de vroedmeesterpad ingedeeld in klassen op basis van het aantal larven dat in 2012 in de verschillende gebieden is aangetroffen en de trend die over de periode 2001 – 2012 is bepaald.

		trend	aantal larven 2012			
			0 – 49	50 – 99	100 – 499	>500
A	Hoge Fronten	-			*	
B	Geuldalhelling-noord	-	*			
C	Valkenburg-Emmaberg- Schaelsberg	+	*			
D	Ubachsberg	+				*
E	Geuldalhelling-zuid	-		*		
F	Bemelen, Cadier en Keer	-			*	
G	Gerendal	-	*			
H	Eckelrade	-	*			
I	Mheer	+		*		
J	Kruisbos	+	*			
K	Holset	-		*		
Totaal			5	3	2	1

De tabel laat zien dat in vijf gebieden de aantallen larven in de klasse tot 50 larven vallen. Van deze vijf locaties vertonen het gebied Valkenburg, Emmaberg, Schaelsberg en Kruisberg een positieve trend. Met andere woorden: hier groeien de populaties. Zorgwekkend is de situatie in de gebieden Geuldalhelling-noord, Gerendal en Eckelrade. Het aantal gevonden larven is laag en de trends over de periode 2001 – 2012 is neergaand.

In de klasse 50 tot 100 larven bevinden zich de leefgebieden Geuldalhelling-zuid, Mheer en Holset. De populatie in Mheer maakt een groei door. Dit geldt niet voor de Geuldalhelling-zuid en Holset. In de Hoge Fronten en het gebied Bemelen, Cadier en Keer met daarin groeve 't Rooth vallen in de klasse waarin 100 tot 500 larven zijn gevonden. De trend in beide gebieden is licht neergaand, maar vooralsnog zijn de aantallen larven dusdanig hoog dat er geen gevaar lijkt. De populatie in het gebied Ubachsberg is op dit moment de enige populatie waar meer dan 500 larven zijn gevangen. Mede dankzij de inzet van Frans Albers zijn er in dit gebied veel habitatverbeterende maatregelen uitgevoerd waar de vroedmeesterpad positief op reageert.

MONITORING GEELBUIKVUURPAD IN 2012

Omdat geelbuikvuurpadden individueel herkenbaar zijn aan het vlekkenpatroon op hun buik, kan door het maken van een buikfoto worden bepaald hoe vaak en waar een individu in een seizoen is gezien. Op basis van deze gegevens kan per gebied een schatting van de populatiegrootte worden berekend. De afgelopen jaren is dit zowel in de historische leefgebieden als de herintroductiegebieden op de Zuidelijke Geuldalhelling uitgevoerd.

HISTORISCHE EN NIEUWE LEEFGEBIEDEN

ONTWIKKELING IN LEEFGEBIEDEN

Al jarenlang wordt zowel in de historische als de nieuwe leefgebieden de populatieomvang door middel van de 'vangst-terugvangst-methode' onderzocht. In de historische leefgebieden werden in 2012 zeven of acht bezoeken gebracht, in de nieuwe leefgebieden vier tot zes. In het vervolg van deze nieuwsbrief worden de

ontwikkelingen tot en met 2012 in de historische en de nieuwe gebieden afzonderlijk

Ligging van de gebieden op de Zuidelijke Geuldalhelling waar in de periode 2005-2011 herintroducties zijn uitgevoerd. Het gebied 'voetbalveld' werd spontaan vanuit de Meertensgroeve gekoloniseerd.

van elkaar besproken. In deze inleiding wordt kort in beeld gebracht wat de inspanningen voor de geelbuikvuurpad in de periode 2000-2012 in zijn totaliteit hebben opgeleverd. Omdat de vier nieuwe leefgebieden tot nu toe niet samen met de historische leefgebieden zijn besproken wordt hier nog even een korte toelichting op deze gebieden gegeven.

Het herintroductieprogramma met de geelbuikvuurpad is gestart in 2005. Dit vond plaats op de Zuidelijke Geuldalhelling en had betrekking op vier (voormalige) groeves. Het project bevindt zich nu in de afrondende fase en is zeer succesvol verlopen. In drie gebieden, Groeve Blom, Meertensgroeve en Curfsgroeve komen inmiddels vitale populaties geelbuik-

vuurpadden voor. Voor de Langen Akker is het nog even afwachten of de soort zich hier ook duurzaam weet te vestigen. Daarnaast vond er in de omgeving van de Meertensgroeve spontane kolonisatie plaats van een gebiedje bekend onder de naam 'voetbalveld'. Het succes van de herintroducties vormde de aanleiding om in meer voormalige leefgebieden van de geelbuikvuurpad een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de kansen voor herintroductie.

De haalbaarheidsstudie is in 2012 uitgevoerd door Natuurbalans Limes Divergens BV in opdracht van de provincie Limburg. Hierbij ging de aandacht uit naar gebieden die in de uiterste grenzen van het oorspronkelijke verspreidingsgebied van de soort liggen.

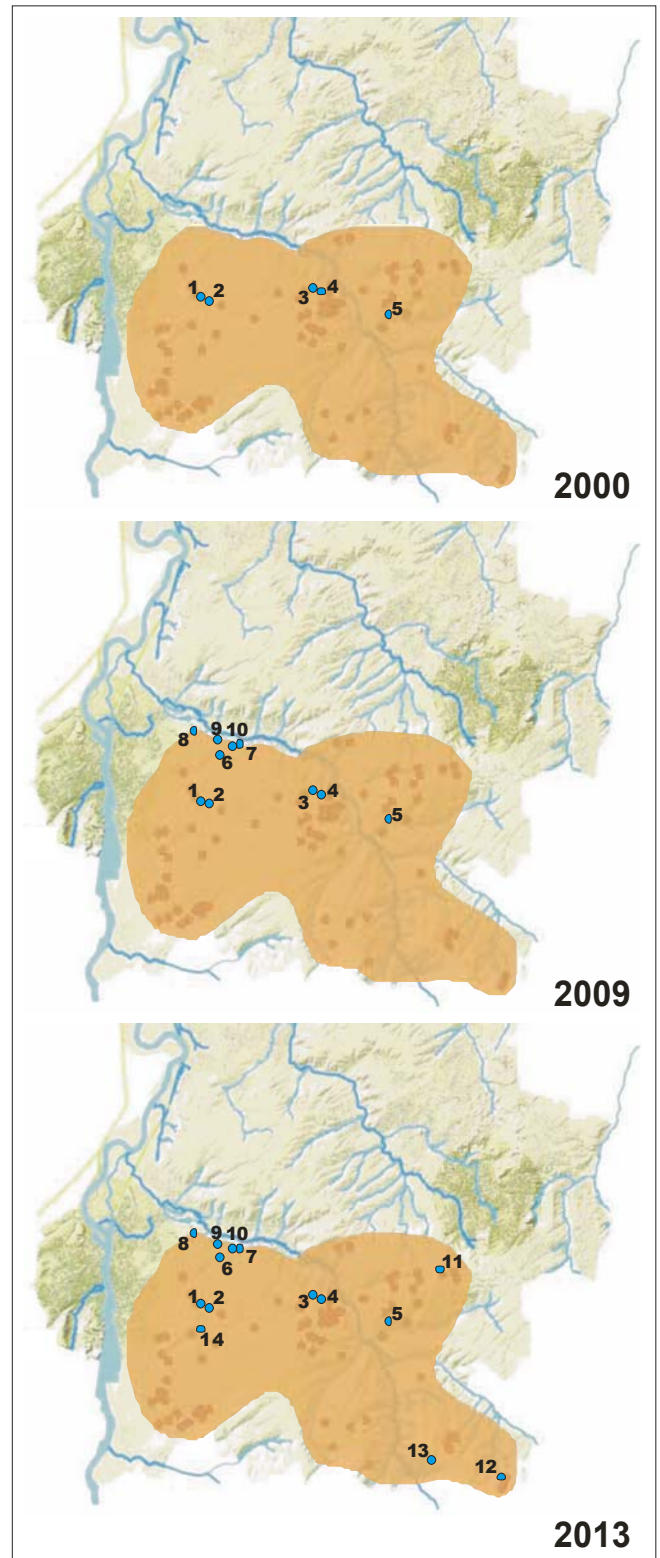
In vier gebieden werden de kansen voor herintroductie als groot ingeschat. Dit zijn de Putberg, Wolfhaag, Cottessen en Savelsbos. In de genoemde gebieden wordt sinds 2012 hard gewerkt aan de ontwikkeling van leefgebied voor de geelbuikvuurpad, waarbij ook kansen ontstaan voor de vroedmeesterpad en in een enkel geval zelfs voor de vuursalamander.

Dit kwam niet in de laatste plaats door de constructieve samenwerking die hier plaats vindt tussen particuliere grondeigenaren, natuurbeschermingsorganisaties, stichting Ark, Waterschap Roer en Overmaas, Stichting IKL, en enkele gemeenten. Inmiddels zijn hier de eerste geelbuikvuurpadjes al uitgezet. Dit wordt tot en met 2015 voortgezet. Als deze herintroducties net zo succesvol verlopen als op de Zuidelijke Geuldalhelling betekent dit een verdere toename van het aantal leefgebieden.

Het totaal aantal leefgebieden van de soort in Limburg neemt dan toe van vijf leefgebieden in 2000, naar veertien in 2012. Daar hebben veel leden van het platform een wezenlijke bijdrage aan geleverd.

ONTWIKKELING IN AANTALLEN

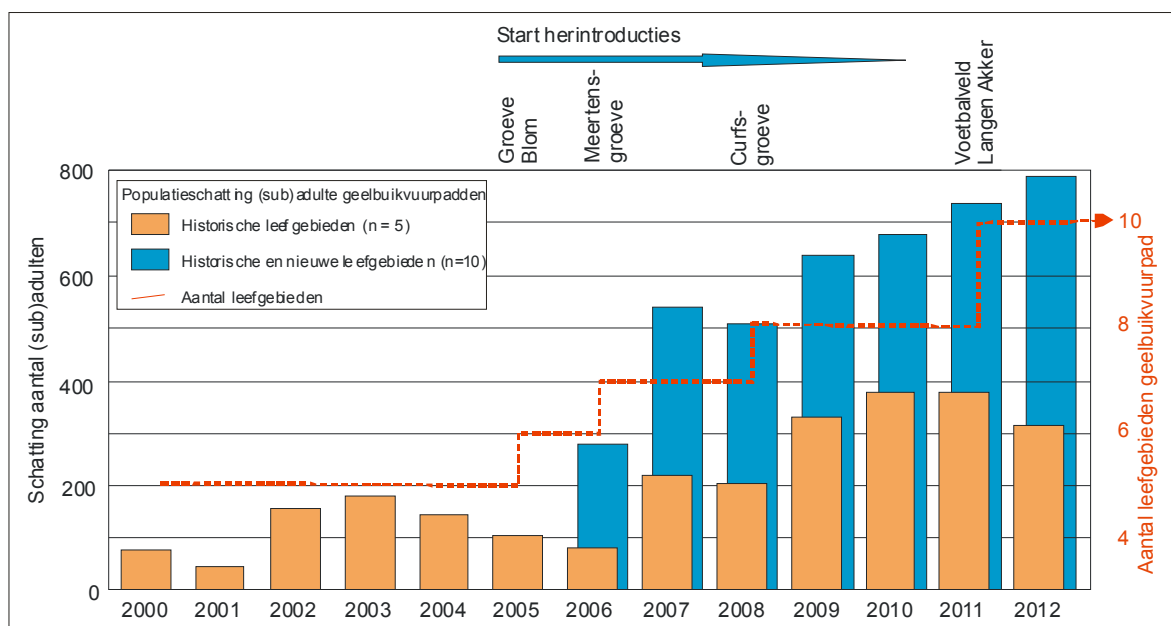
Behalve het aantal leefgebieden is het ook interessant om eens te kijken naar de aantalsontwikkelingen die sinds 2000 in de verschillende leefgebieden hebben plaatsgevonden. Dankzij de

Ontwikkeling leefgebieden van de geelbuikvuurpad vanaf 2000 Tot 2013. 1 't Rooth, 2 Julianagroeve, 3 Gerendal, 4 Berghof, 5 Wahlwiller, 6 Groeve Blom, 7 Meertensgroeve, 8 Curfsgroeve, 9 Langen Akker, 10 Voetbalveld, 11 Putberg, 12 Wolfhaag, 13 Cottessen, 14 Savelsbos. Het historische verspreidingsgebied is globaal bepaald aan de hand van de vindplaatsen (rode stippen) van de soort rond 1960 (Nieuwenhoven-Sunier et al.(1965)).

populatieonderzoeken, die sinds 2000 worden uitgevoerd, is het mogelijk om hier een concreet beeld van te presenteren. Een overzicht hiervan wordt gepresenteerd in **figuur x**. De aantalschattingen van de afzonderlijke leefgebieden zijn hier per jaar bij elkaar opgeteld. Dit geeft een behoorlijk nauwkeurig beeld van het totale aantal volwassen geelbuikvuurpadden in Limburg tussen 2000 en 2012. Vermeld dient hier te worden dat de tellingen vrijwel uitsluitend betrekking hebben op volwassen dieren.

In de praktijk betekent dit dat geelbuikvuurpadden vanaf een lengte van circa 35 mm in de berekeningen zijn meegenomen. Jaarlijks zijn er in de gebieden ook larven en (soms zéér veel) juvenielen en subadulten geteld, maar die blijven hier even buiten beschouwing. De oranje balken in onderstaande figuur geven de aantalsontwikkelingen in de historische leefgebieden weer. De blauwe balken geven de aantalsontwikkelingen weer van de historische en de leefgebieden. Tijdens de start van het Platform, in 2000, was de situatie zeer slecht. Naar schatting kwamen er toen in Limburg nog geen honderd volwassen geelbuikvuurpadden meer voor. In 2001 was de situatie zo mogelijk nog dramatischer en werd het totaal aantal geschat op circa 50. Gelukkig is het sinds die tijd zowel in de historische als in de nieuwe leefgebieden de goede kant uitgegaan. Door de ontwikkeling van nieuwe leefgebieden, en door de toegenomen inzichten in de ecologie van de soort, verloopt het beheer steeds succesvoller en is het aantal volwassen geelbuikvuurpadden toegenomen van circa 80 in 2000 naar bijna 800 in 2012!! Dit is een ontwikkeling waar we als Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad trots op mogen zijn.

Schatting van het aantal (sub)adulte geelbuikvuurpadden en het aantal leefgebieden in Limburg, in de periode 2000-2012 (bron: historische leefgebieden RAVON/nieuwe leefgebieden Natuurbalans-Limes Divergens BV). De populatieschattingen van de historische leefgebieden zijn gebaseerd op adulte dieren, subadulte dieren zijn hier niet in betrokken.

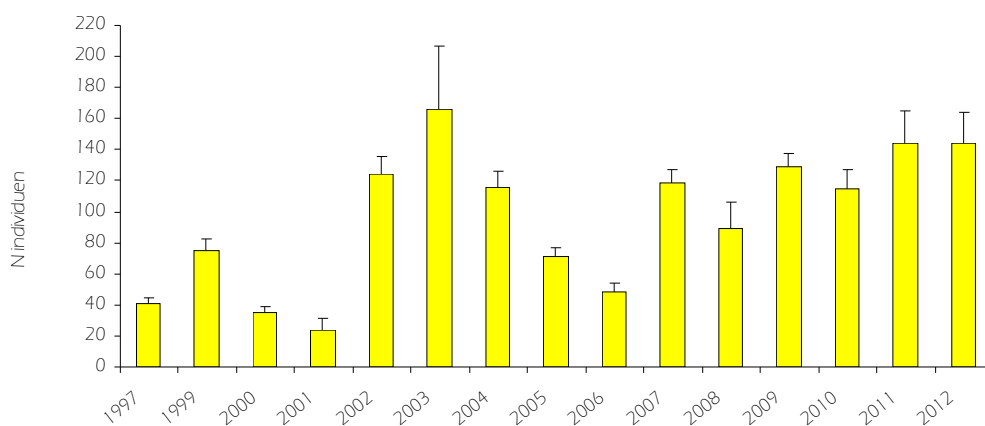

In de groeve Blom vond de eerste herintroductie met de geelbuikvuurpad plaats. Dit project dat in 2005 door de eigenaar dhr Martin Blom en Natuurbalans-Limes Divergens BV werd opgestart bleek zeer succesvol. In 2008 is het herintroductieproject formeel afgesloten en is het voortbestaan van de populatie afhankelijk van natuurlijk reproductie. Het beheer wordt volledig uitgevoerd door dhr. Martin Blom blijkt zeer succesvol. Jaarlijks worden in de groeve enkele honderden larven en juvenielen van de geelbuikvuurpad waargenomen. De populatie in groeve Blom, met een geschatte omvang van circa 150 tot 200 (sub)adulten, behoort momenteel tot een van de grootste in Limburg. Daarnaast vestigden er zich talloze andere dier- en plantensoorten waaronder de vroedmeesterpad, hazelworm en levendbarende hagedis.

POPULATIEONTWIKKELING IN DE HISTORISCHE LEEFGEBIEDEN

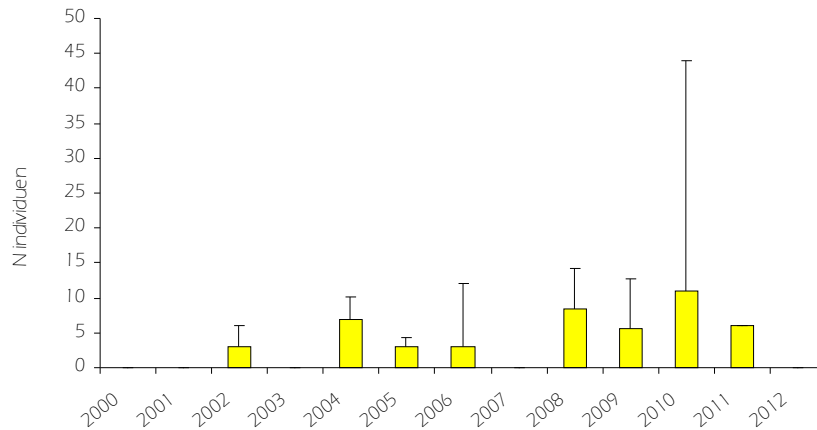
GROEVE 'T Rooth

De figuur toont de ontwikkeling van de populatie in groeve 't Rooth in de periode 1997–2012 zoals deze door Stichting RAVON in samenwerking met het Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad zijn verzameld. In 2012 zijn er acht bezoeken gebracht. De populatie fluctueert de eerste jaren sterk maar groeit in 2003 uiteindelijk uit naar 166 dieren. In de jaren daarna neemt de populatie weer af om in 2007 met grootte van 118 dieren weer te groeien naar het niveau van 2004. In de jaren daarna is de populatie stabiel en variëren de populatieschattingen tussen 89 en 144 dieren in 2012.

JULIANAGROEVE

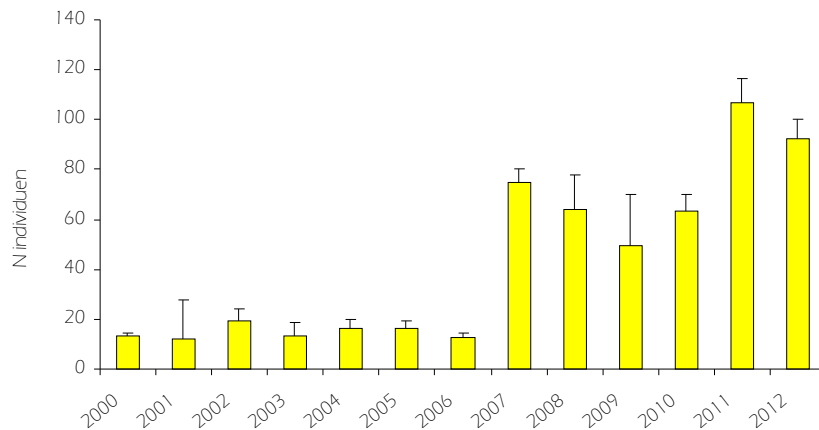
Nadat de geelbuikvuurpad eind jaren negentig in de Julianagroeven uitstierf werden in 2002 weer voldoende dieren gevonden om een populatiegrootte te berekenen. In de jaren daarna schommelde de populatiegrootte tussen de vier en acht dieren. In 2010 kwam de populatiegrootte uit op elf dieren. In 2012 zijn er zeven bezoeken aan de Julianagroeven gebracht. Een groot deel van de zomer lagen de basishabitats droog en zijn er geen dieren gevonden. De verwachting is echter dat er nog wel dieren aanwezig zijn.

Een subadulte geelbuikvuurpad in basisbiotoop M19 in Wahlwiller waar in 2012 succesvolle voortplanting plaatsvond

WAHLWILLER

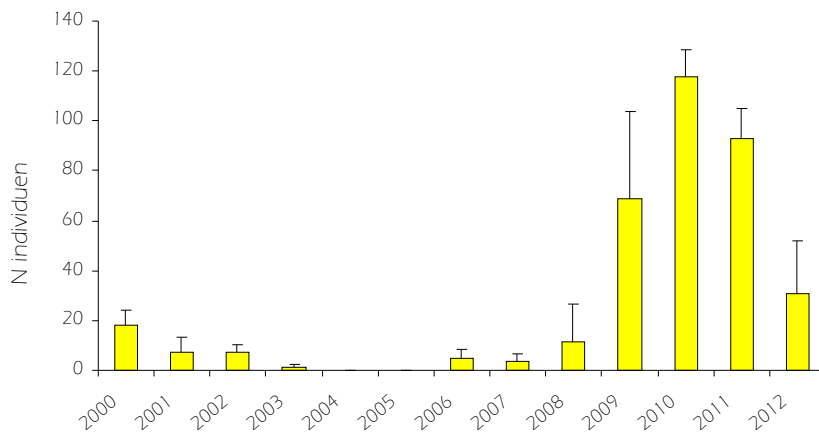
De populatiegrootte in Wahlwiller schommelde in de periode 2000–2006 tussen de tien en twintig dieren. In 2007 groeide de populatie fors en bereikte een grootte van 75 individuen. In de daar op volgende jaren fluctueert de populatie tussen de 50 en 110 dieren. In 2012 kwam de populatieschatting met acht bezoeken op 92 dieren. In 2011 en 2012 konden niet alle wateren in Wahlwiller worden onderzocht. Voor enkele wateren werd door het platform geen toestemming verkregen om te monitoren. In deze wateren zaten wel geelbuikvuurpadden. De berekende populatieschattingen zullen dan ook afwijken van de werkelijke populatiegrootte. Desalniettemin vertoont de populatie een groei en lijkt zich te stabiliseren.

De graft in het Gerendal waarvan de delen van het struweel dat was verdwenen enkele jaren geleden in het kader van LIFE AMBITION door Staatsbosbeheer weer zijn aangeplant en in de nabije toekomst weer geschikt habitat voor geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad zal vormen

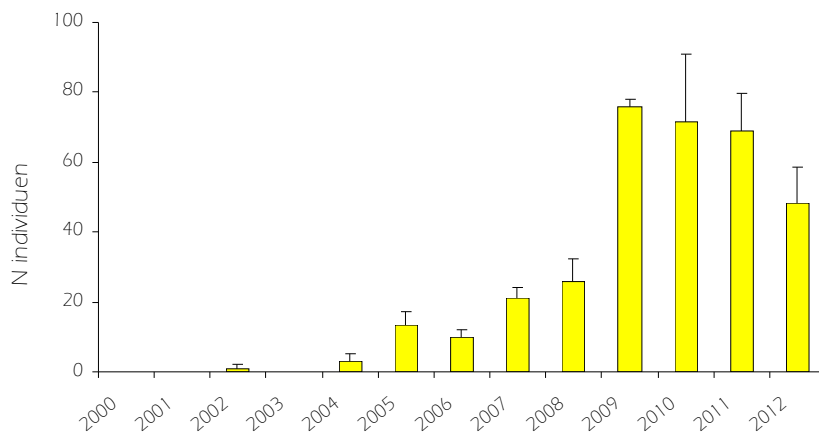
GERENDAL

In 2000 bestond de populatie in het Gerendal uit achttien dieren. In de jaren daarna nam de omvang af tot er in 2004 en 2005 vanwege het lage aantal vangsten geen populatieschatting meer kon worden berekend. In 2006 nam de populatiegrootte weer licht toe om in 2007 weer af te nemen. Het ging nog maar om enkele dieren. In 2008 zette zich een groei in die in 2009 leidde tot een populatie omvang van 69 dieren. Deze groei zette zich in 2010 voort en de populatieschatting uit kwam op 117. In 2011 was er een lichte daling merkbaar die in 2012 doorzette. Er zijn zeven bezoeken aan het Gerendal gebracht. De populatieschatting kwam uit op 31 dieren.

BERGHOFWEI

Tussen 2000 en 2004 bevond zich in de Berghofwei nog maar een zeer kleine populatie. Door habitatverbeterende maatregelen groeide de populatie in 2005 naar 13 dieren om in de jaren daarna door te groeien tot 76 dieren in 2009. In 2010 en 2011 was er een heel lichte daling. De populatieschatting kwam na zeven bezoeken in 2012 uit op 48 dieren, een lichte achteruitgang ten opzichte van de voorgaande jaren. In Berghofwei is sprake van een duidelijke groei.

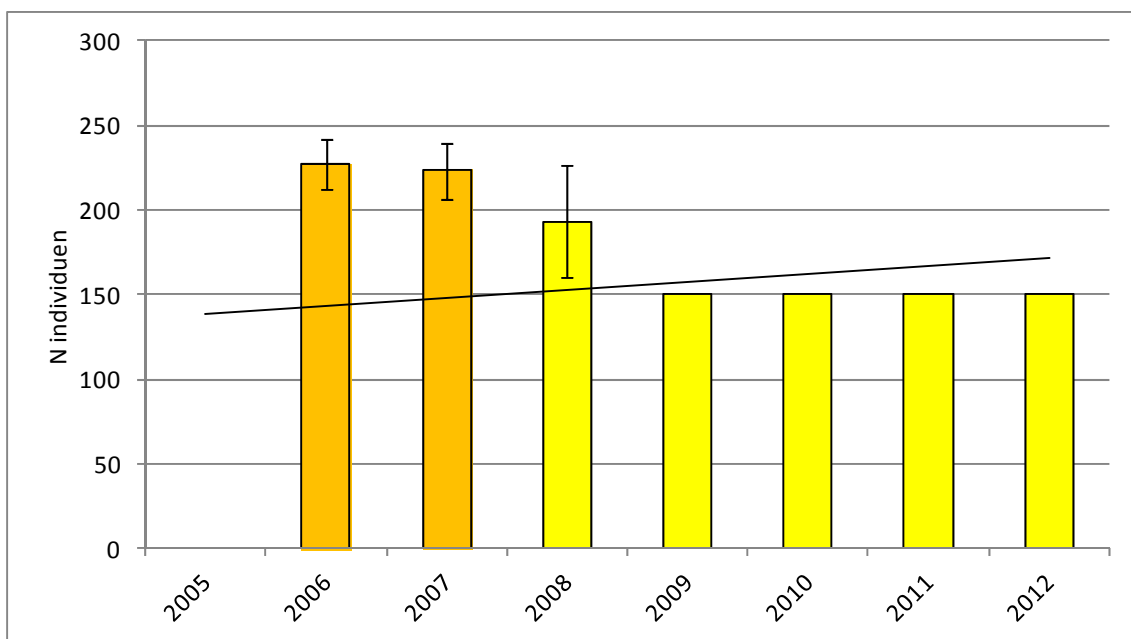

POPULATIEONTWIKKELING IN DE NIEUWE LEEFGEBIEDEN OP DE ZUIDELIJKE GEULDALHELLING

GROEVE BLOM

De herintroductie van de geelbuikvuurpad in de groeve Blom vormde de start voor een reeks herintroducties op de Zuidelijke Geuldalheiling. De geelbuikvuurpad komt hier sinds 2005 voor en vanaf 2008 (inmiddels 5 jaar) houdt de populatie zich in stand door natuurlijke reproductie. In de periode 2005–2008. is de populatieontwikkeling onderzocht middels de

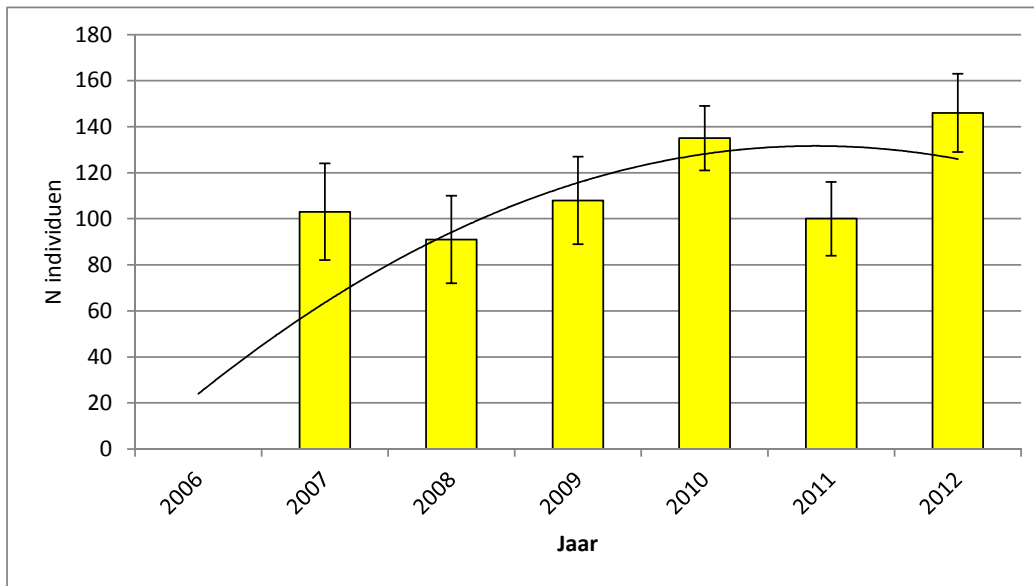
vangst-terugvangst-methode. In de eerste jaren ging het vooral om tellingen van subadulte dieren. De schattingen in de jaren daarna hebben in hoofdzaak betrekking op adulten. Het beheer is van het begin af aan met veel succes uitgevoerd door de particuliere eigenaar dhr. Martin Blom. Vanaf 2009 vindt ook de monitoring onder zijn verantwoordelijkheid plaats. Hij heeft er voor gekozen om gedurende het seizoen op enkele dagen het maximaal aantal (sub)adulten te tellen dat op één dag kan worden waargenomen. Daarnaast wordt er ook onderzocht of er sprake is van eiafzet en succesvolle ontwikkeling van larven tot juvenielen. Het onderzoek toont aan dat er sindsdien ieder jaar succesvolle voortplanting. Jaarlijks worden er (soms honderden) juvenielen waargenomen. Het aantal (sub)adulten in de populatie is niet exact bekend, maar bedraagt sinds 2009 naar schatting 150 tot 200 dieren. De groeve Blom herbergt daarmee een van de grotere populaties van de geelbuikvurpad in Limburg. Sinds 2008 heeft ook de vroedmeesterpad zich in de groeve gevestigd. Ook deze populatie vertoont een positieve trend.

Populatieontwikkeling in groeve Blom. De herintroductie is uitgevoerd met kikkervissen en gestart in 2005. Tot en met 2007 (oranje balken) gaat het om subadulte geelbuikvurpadden. Vanaf 2009 wordt geen vangst-terugvangst methode toegepast. Het aantal (sub)adulte geelbuikvurpadden wordt vanaf 2009 geschat op 150-200 (sub)adulten.

MEERTENSGROEVE

De figuur toont de ontwikkeling van de populatie in de Meertensgroeve in de periode 2006-2012. De populatieontwikkeling is vanaf de start van de herintroductie door middel van buikfotografie onderzocht. In 2012 zijn er zes bezoeken gebracht. De herintroductie is van start gegaan in 2006. In de daaropvolgende jaren is er een gestage groei in het aantal (sub)adulten te zien. Vanaf 2010 lijkt de populatie te stabiliseren op een aantal van circa 140 (sub)adulte dieren. Toch lijkt er nog sprake van een langzame toename van de populatie. Op basis van het onderzoek komt de populatieschatting voor de Meertensgroeve in 2012 uit op 146 ± 17 (sub)adulten: het hoogste aantal in de afgelopen 7 jaar! Na 2008 hebben er geen uitzettingen meer plaatsgevonden. Sinds die tijd is er in alle jaren een goede natuurlijke reproductie vastgesteld. Het aantal waargenomen larven en juvenielen dat op één dag kan worden geteld bedraagt jaarlijks minimaal 100, maar bedroeg in 2011 zelfs meer dan 1000.

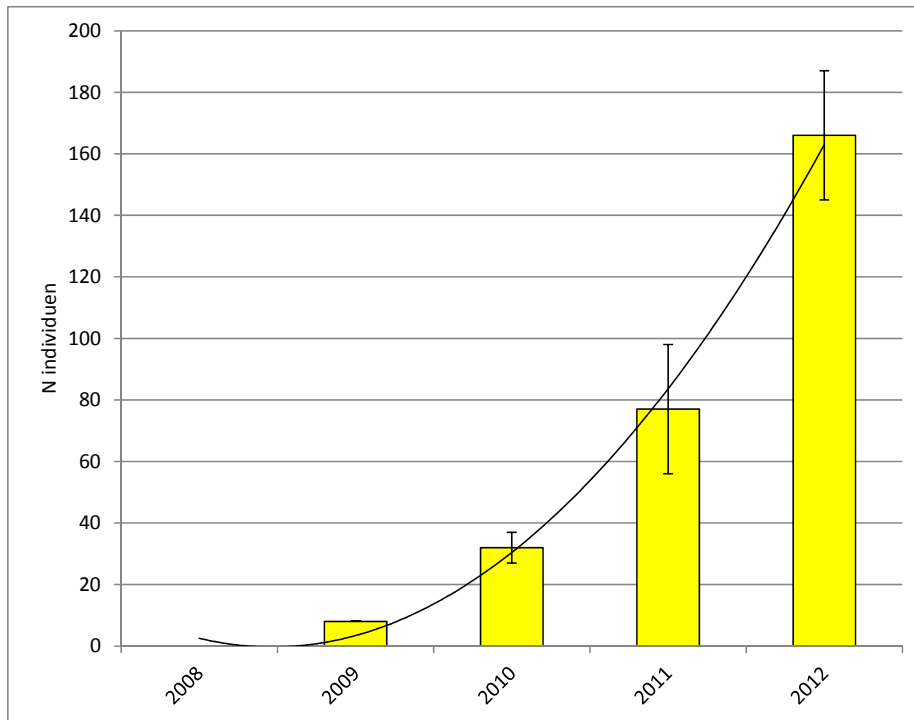
In de Meertensgroeve is 2006 een herintroductie van start gegaan. Sinds 2009 is de populatie voor zijn voortbestaan afhankelijk van natuurlijke reproductie. De populatie is sinds die tijd verder in omvang toegenomen en blijkt zich goed te kunnen handhaven.

CURFSGROEVE

De figuur toont de ontwikkeling van de populatie in de Curfsgroeve in de periode 2008–2012. De herintroductie is van start gegaan in 2008 en eindigde in 2010. In de daaropvolgende jaren is er een bijzonder snelle toename in het aantal (sub)adulten te zien. In 2012 heeft het populatieonderzoek plaatsgevonden op 24 juli, 9 augustus en 29 augustus. Daarnaast zijn op 29 mei, 6 juli en 1 augustus tellingen verricht aan geelbuikvuurpadden, waarbij zowel naar eitjes, larven als juvenielen en (sub)adulten is gekeken. Omdat de aantallen op de drie vangstdagen groot waren (respectievelijk 68, 66 en 54 (sub)adulten) is de populatieschatting toch redelijk nauwkeurig. Deze komt voor 2012 uit op 166 ± 21 (sub)adulten. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2011.

In tegenstelling tot de Meertensgroeve lijkt bij deze aantallen nog geen sprake van een stabilisatie. Verwacht wordt dat deze populatie verder zal toenemen tot de grootste in Limburg. Dit blijkt onder meer uit het grote aantal larven en juvenielen dat hier jaarlijks

wordt waargenomen. De hoogste tellingen In 2012 werden gedaan op 1 augustus voor de larven (936 stuks) en op 9 augustus voor de juvenielen (626 individuen).

LANGEN AKKER

De Langen Akker is een voormalige vuilnisstortplaats gelegen tussen de Curfsgroeve en de Meertensgroeve. Nadat het storten van vuilnis beëindigd is, is deze voormalige groeve afgedekt met een dikke folie, waarop een kleilaag is aangebracht. Een greppelsysteem zorgt ervoor dat hemelwater niet in de stortplaats kan doordringen, maar via de greppels wordt afgevoerd naar lager gelegen terreindelen. Door dit greppelsysteem biedt het gebied ook kansen als leefgebied voor de geelbuikvuurpad. Dat een nieuw leefgebied wordt ontwikkeld op een voormalige vuilnisstortplaats is op zich heel bijzonder. In 2011 zijn er voor het eerst larven en juvenielen van de geelbuikvuurpad uitgezet op Langen Akker. Daarom kon er in 2012 nog geen natuurlijke voortplanting plaatsvinden. Wel zijn er dit jaar wederom (larven en juvenielen van de) geelbuikvuurpad uitgezet.

Op Langen Akker heeft het populatieonderzoek in 2012 plaatsgevonden op 24 juli, 9 augustus en 29 augustus. Daarnaast is op 31 mei en 16 juni op zicht gekeken naar de aanwezigheid van geelbuiken. In totaal werden er in 2012 7 verschillende subadulten gevangen. De aantallen zijn te gering om een populatieschatting mee uit te voeren.

Datum	Aantal larven	Aantal juvenielen	Aantal (sub)adulten gevangen	Aantal (sub)adulten ontsnapt
24-07-2012	7	± 95	4	3
09-08-2012	0	59	3	4
29-08-2012	0	39		
Maximum	7	± 95	7	7

Ontwikkeling van habitat voor de geelbuikvuurpad in 2011 in het gebied Langen Akker door Wil Niessen van de stichting IKL en het resultaat van de werkzaamheden enkele weken later. In 2011 is gestart met een herinroductie van de geelbuikvuurpad in dit gebied. Het beheer van het gebied wordt uitgevoerd door de Stichting Limburgs Landschap.

VOETBALVELD

Direct naast de Meertensgroeve ligt een gebiedje bekend onder de naam 'voetbalveld'. Het betreft een extensief gebruikt sportveld, omringd door enkele natuurlijke elementen. Hier zijn in 2011 vier wateren aangelegd door de Stichting IKL, met medewerking van de leden van het Platform. Verwacht werd dat de geelbuikvuurpad deze locatie op natuurlijke wijze zouden kunnen bereiken vanuit de Meertensgroeve. Daar werd toen al dispersie naar de omgeving vastgesteld. Deze natuurlijke kolonisatie heeft inderdaad plaatsgevonden.

Het is de eerste natuurlijke vestiging van de soort in Limburg gedurende zeer lange tijd. Het onderzoek op het voetbalveld heeft in 2012 plaatsgevonden op 24 juli, 9 augustus en 30 augustus. Daarnaast is op 31 mei, 16 juni en 6

Een van de voortplantingswateren aangelegd in de omgeving van 'het voetbalveld' waar Het voetbalveld, die door de geelbuikvuurpad op eigen kracht zijn gekoloniseerd. Voortplanting vond hier tot nu toe helaas nog niet plaats.

juli op zicht gekeken naar de aanwezigheid van geelbuikvuurpadden.

Op alle drie onderzoeksdagen zijn (sub)adulte geelbuiken gevangen en gefotografeerd. Het aantal exemplaren dat op een dag gevangen kon worden bedroeg gemiddeld 4. Tijdens de aanvullende rondes werden respectievelijk 1, 5 en 4 (sub)adulten waargenomen. Op basis van deze gegevens komt de populatieschatting voor het voetbalveld uit op 6 ± 3 (sub)adulten. Omdat er 7 verschillende geelbuikvuurpadden zijn gevangen, wordt aangenomen dat de populatieschatting in het hogere deel van de foutmarge uitvalt (7 tot 9 individuen). Dit is een hoopvolle ontwikkeling. Helaas werd hier nog geen natuurlijke reproductie vastgesteld.

Datum	Aantal gevangen	Aantal ontsnapt	Aantal nieuwe dieren	Losse waarnemingen
31-05-2012	--	--	--	1
16-06-2012	--	--	--	5
06-07-2012	--	--	--	4
24-07-2012	3	1	3	--
09-08-2012	3	0	1	--
30-08-2012	5	0	3	--
Gemiddeld	4	0	2	3
Totaal	11	1	7	10

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad in Limburg. Het Platform bestaat uit een enthousiaste groep vrijwilligers, beleidsmakers, natuurbeschermingsorganisaties, particuliere terreineigenaren, bedrijven en natuuronderzoekers, die een bijdrage kunnen en willen leveren aan het herstel en duurzaam behoud van leefgebieden van de geelbuikvuurpad en de vroedmeesterpad in Limburg. Het Platform is opgericht in 2000 op initiatief van de Provincie Limburg.

De coördinatie van het Platform vindt plaats door de Stichting IKL, Stichting RAVON en Ecologisch Adviesbureau Natuurbalans Limes Divergens BV.

Redactie: Wilbert Bosman, Ben Crombaghs en Rob Geraeds

Redactieadres: Stichting RAVON
w.bosman@ravon.nl
tel. 024 7410609

Natuurbalans Limes Divergens BV
Crombaghs@Natuurbalans.nl
tel. 06 20742078

Foto's: Wilbert Bosman, Ben Crombaghs, Jelger Herder, Jöran Janse, Alex Kloor en Sander van de Koppel

Heeft u vragen of suggesties naar aanleiding van deze nieuwsbrief, dan kunt u contact opnemen met de redactie.

De activiteiten van het Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad werden mede mogelijk gemaakt dankzij de ondersteuning van de provincie Limburg, Stichting IKL, Groen en Doen en RESTORE.

provincie limburg

